

BÖLÜM 1

İntiharın Tanımı ve Epidemiyolojisi

Furkan Bahadır ALPTEKİN¹

GİRİŞ

İntihar, İngilizce literatürde bulunan 'suicide' kelimesinin dilimizdeki karşılığı olarak kullanılan Arapça kökenli bir kelimedir. Türk Dil Kurumu (TDK), intiharı 'Bir kimsenin toplumsal ve ruhsal nedenlerin etkisi ile kendi hayatına son vermesi' ve 'Hayatını tehlikeye düşürecek aşırı davranış veya iş' karşılıkları ile geniş bir anlam yelpazesi içinde tanımlamaktadır. Kelimenin öz Türkçe karşılığı olan 'özkıyım'a ise TDK sözlüğünde 'Kişinin bilerek ve isteyerek kendi yaşamına son vermesi' anlamı verilmiştir (1). Hem gündelik hayatta hem de Türkçe psikiyatri literatüründe yerleşik kullanımı nedeniyle bu yazıda ve kitabın tamamında 'inti-har'ı kullanmayı tercih edeceğiz.

TANIM VE İLGİLİ KAVRAMLAR

Psikiyatrik bir terim olarak intihar, kişinin *kasıtlı olarak kendi hayatını sonlandırmak için yaptığı ve ölümle sonuçlanan bir eylemdir. Kişi, amaç ikircikli veya belirsiz de olsa, ya da açıkça ölüm amacını taşımasa dahi muhtemel ölümcül sonuçlarını bilerek eyleme geçmiştir.* (2). İntiharı, intihar dışı ölümlerden ayırmak için genişçe ayrıntılandırılan bu tanımı biraz açalım. İntihar, *ölümle sonuçlanan*

¹ Uzm. Dr., Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, furkanbahadir0155@gmail.com

depresyonda intiharlar 25 yaş civarı yoğunlaşırken, unipolar depresyonda yaşlı intiharları daha sık görülmektedir (11). Bipolar bozukluğu olanlarda intihar nedeniyle yaşamboyu ölüm riski %15-20 civarındır (27). Bu oran şizofrenide %10 (28), alkol bağımlılığında %15'tir (26).

SONUÇ

İntihar oranları Amerika kıtası haricinde dünya genelinde düşme eğiliminde olsa da, halen önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Türkiye ise intihar konusunda dünya ortalamasına kıyasla görece iyi bir konumdadır. Ancak Türkiye'de de ortalama hergün dokuz kişi intiharla hayatına son vermektedir. İntiharlar beklenmedik şekilde sonlanan hayatların yanında, arkada bıraktıklarını da başa çıkması zor bir duruma sokmaktadır. İntiharın karmaşık yapısı, onu biyopsikososyal modele uygun şekilde her yönüyle ele almayı gerektirmektedir. Bu konuda en büyük görevlerden birisi de ruh sağlığı çalışanlarına düşmektedir.

KAYNAKLAR

1. TDK. *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. [Online] <https://sozluk.gov.tr/> [Accessed:3rd July2022].
2. De Leo D, Goodfellow B, Silverman M, et al. International study of definitions of English-language terms for suicidal behaviours: a survey exploring preferred terminology. *BMJ Open*. 2021;11(2): e043409. doi:10.1136/bmjopen-2020-043409
3. O'Connor RC, Nock MK. The psychology of suicidal behaviour. *The Lancet Psychiatry*. 2014;1(1): 73–85. doi:10.1016/S2215-0366(14)70222-6
4. Turecki G, Brent DA. Suicide and suicidal behaviour. *The Lancet*. 2016;387(10024): 1227–1239. doi:10.1016/S0140-6736(15)00234-2
5. Cornette MM. Parasuicidal Behavior. In: Loue SJ, Sajatovic M (eds.) *Encyclopedia of Aging and Public Health*. Boston, MA: Springer US; 2008. p. 628–629. doi:10.1007/978-0-387-33754-8_335
6. APA. APA Dictionary of Psychology. <https://dictionary.apa.org/suicidality>
7. Thomas C. First suicide note? *BMJ*. 1980;281(6235): 284–285. doi:10.1136/bmj.281.6235.284
8. Koslow SH, Ruiz P, Nemeroff CB, editors. *Understanding Suicide: A Concise Guide to Understanding Suicide*. 1st ed. Cambridge University Press; 2014. p. 3–86. doi:10.1017/CBO9781139519502.003
9. Hökeleklı H. *TDV İslâm Ansiklopedisi*. [Online] <https://islamansiklopedisi.org.tr/intihar>
10. World Health Organization. *WHO country presence in small island developing states (SIDS), 2021*. [Online] Geneva: World Health Organization; 2021. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/344252>
11. Bachmann S. Epidemiology of Suicide and the Psychiatric Perspective. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2018;15(7): 1425. doi:10.3390/ijerph15071425

12. Substance Abuse and Mental Health Services Administration. *Key substance use and mental health indicators in the United States: Results from the 2020 National Survey on Drug Use and Health*. [Online] Rockville, MD: Center for Behavioral Health Statistics and Quality, Substance Abuse and Mental Health Services Administration; 2021. <https://www.samhsa.gov/data/>
13. National Center for Health Statistics, Heron M. *Deaths: Leading Causes for 2018*. [Online] National Center for Health Statistics, 2021 May. doi:10.15620/cdc:104186
14. Crosby AE, Han B, Ortega LAG, et al. Suicidal thoughts and behaviors among adults aged ≥ 18 years--United States, 2008-2009. *Morbidity and Mortality Weekly Report. Surveillance Summaries (Washington, D.C.: 2002)*. 2011;60(13): 1-22.
15. Vijayakumar L. Suicide in women. *Indian Journal of Psychiatry*. 2015;57(Suppl 2): S233-238. doi:10.4103/0019-5545.161484
16. Center for Behavioral Health Statistics and Quality. *2020 National Survey on Drug Use and Health (NSDUH): Methodological summary and definitions*. [Online] Rockville, MD: Substance Abuse and Mental Health Services Administration; 2021. <https://www.samhsa.gov/data/>
17. Roberts SE, Jaremin B, Lloyd K. High-risk occupations for suicide. *Psychological Medicine*. 2013;43(6): 1231-1240. doi:10.1017/S0033291712002024
18. Milner A, Spittal MJ, Pirkis J, et al. Suicide by occupation: Systematic review and meta-analysis. *British Journal of Psychiatry*. 2013;203(6): 409-416. doi:10.1192/bjp.bp.113.128405
19. Irigoyen-Otiñano M, Castro-Herranz S, Romero-Agüit S, et al. Suicide among physicians: Major risk for women physicians. *Psychiatry Research*. 2022;310: 114441. doi:10.1016/j.psychres.2022.114441
20. Dutheil F, Aubert C, Pereira B, et al. Suicide among physicians and health-care workers: A systematic review and meta-analysis. *PLoS One*. 2019;14(12): e0226361. doi:10.1371/journal.pone.0226361
21. OECD. *Health at a Glance 2021: OECD Indicators*. [Online] OECD; 2021. doi:10.1787/ae-3016b9-en
22. TÜİK. *Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2019*. [Online] <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-ve-Olum-Nedeni-Istatistikleri-2019-33710>
23. Yıldırım Öztürk EN, Öztürk M. The crude incidence rate of suicide and related factors in Turkey between 2009 and 2018. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2021;35(1): 23-32. doi:10.5505/deutfd.2021.52385
24. Too LS, Spittal MJ, Bugeja L, et al. The association between mental disorders and suicide: A systematic review and meta-analysis of record linkage studies. *Journal of Affective Disorders*. 2019;259: 302-313. doi:10.1016/j.jad.2019.08.054
25. Brådvik L. Suicide Risk and Mental Disorders. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2018;15(9): 2028. doi:10.3390/ijerph15092028
26. Sadock BJ, Sadock VA, Ruiz P. *Emergency Psychiatric Medicine. Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: Behavioral sciences/clinical psychiatry*. Eleventh edition. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2015.
27. Miller JN, Black DW. Bipolar Disorder and Suicide: a Review. *Current Psychiatry Reports*. 2020;22(2): 6. doi:10.1007/s11920-020-1130-0
28. Sher L, Kahn RS. Suicide in Schizophrenia: An Educational Overview. *Medicina*. 2019;55(7): 361. doi:10.3390/medicina55070361